

ชื่อเรื่อง กลวิธีการนำเสนอ ศาสนาและความเชื่อในวรรณกรรมสลอง
ผู้วิจัย พนม โพระ ปริญญา ศศ.ม. สาขาภาษาไทย (ภาษาและภูมิปัญญาไทย)
อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร. สุภณ สมจิตศรีปริญญา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
ผศ. ประทวน บุญปก กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
รศ. กฤษณา ศรีธรรมมา กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2556

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษากลวิธีการนำเสนอ ศาสนาและความเชื่อที่ปรากฏในวรรณกรรมสลอง ได้แก่ สลองหอแจก (ศาลาการเปรียญ) สลองกฐี สลองพระพุทธรูป สลองหนังสือ สลองลิม (อุโบสถ) สลองสัพทาน และสลองธรรมาสน์ และศึกษาความเชื่อจากสังคมผู้เป็นเจ้าของวรรณกรรมสลอง ด้วยการสัมภาษณ์ชาวบ้านหนองโน 15 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน ได้แก่ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) กลุ่มผู้ปฏิบัติ (Casual Informant) และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั่วไป (General Informant) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยทฤษฎีการนำเสนอวรรณกรรม ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ ทฤษฎีความเชื่อ ทำการวิจัยวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 ถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555

ผลการวิจัยพบว่า

1. กลวิธีการนำเสนอวรรณกรรมสลอง การประพันธ์ใช้ฉันทลักษณ์ร้อยแก้วเทศนา กลวิธีการเปิดเรื่องใช้จุดเนียบทเป็นภาษาบาลีเล็กน้อย แล้วขยายความเป็นภาษาถิ่นอีสาน กลวิธีการดำเนินเรื่อง ตอนต้นเป็นการขยายความจุดเนียบทที่เปิดเรื่องให้ชัดเจนยิ่งขึ้น กลวิธีการดำเนินเรื่องตอนกลางบรรยายเนื้อหาตัวละครและผลการทำบุญกุศล กลวิธีการดำเนินเรื่องตอนปลายสรุปองค์ความรู้ ผู้ฟังบรรดุษรรณ และประชุมชาดก กลวิธีการปิดเรื่องบอกชื่อผู้ประพันธ์ เจ้าของหนังสือ ความปรารถนา เวลาและฤกษ์ยามในการประพันธ์ ทั้งหมดใช้บรรยายโวหาร พรรณนาโวหาร และเทศนาโวหาร
2. ศาสนาและความเชื่อที่ปรากฏในวรรณกรรมสลอง พบความเชื่อศาสนา 2 ศาสนา ได้แก่ ศาสนาพุทธและศาสนาพราหมณ์ ความเชื่อในศาสนาพุทธพบมากที่สุด ได้แก่

เชื่อเกี่ยวกับชาติกำเนิด การมีสติปัญญา การมีบุคลิกลักษณะงดงาม การเป็นผู้มีสมบัติ ยศศักดิ์ และบริวาร การได้พ้นจากบาปกรรม การได้เกิดเป็นเทวดา สุขในนิพพาน ส่วนความเชื่อเกี่ยวกับศาสนาพราหมณ์ พบว่า เชื่อเกี่ยวกับการเกิดเพียงด้านเดียว ความเชื่อในศาสนาพุทธ เป็นเรื่องผลกรรมดีและกรรมชั่ว การทำกรรมดีทำให้มีความสุขในโลกนี้ การทำกรรมชั่วจะได้รับความเดือดร้อน เมื่อตายไปผลจากกรรมชั่วทำให้ตกนรก ส่วนกรรมดีได้เกิดเป็นเทวดา ขึ้นสวรรค์ อันเป็นผลจากการสร้างศาลาการเปรียญ (สลองหอแจก) สร้างกุฏิ สร้างพระพุทธรูป สร้างพระไตรปิฎก การสร้างอุโบสถ สร้างสัปปทาน และสร้างธรรมาสน์ ตามเนื้อหาของวรรณกรรมสลองดั่งที่กล่าวมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

TITLE : Technigues of Presenting Religions an Beliefs Appearing in Lalong
Literames

AUTHOR : Mr.Phanom Phora **DEGREE :** M.Ed. (Thai Language and Wisdom)

ADVISORS : Asst. Prof .Dr. Suphon Somchitsripanya Chairman
Asst. Prof. Phatoun Boonpok Committee
Asst. Prof. Kitsada Srithamma Committee

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY, 2013

ABSTRACT

This research aimed to examine techingues of presenting religions and beliefs appearing in Salong (Celebration) literaries work. The 7 titles of literaries works which were examined included : Salong Hochaek (Preaching Halls Celebration), Salong Kudi (Cloister Celebration), Salong Phraphutharup (Buddha Image Celebration), Salong Nangsue (Book Celebration), Salong Sim or Ubosot (Shrine Hall Celebration), Salong Sapphatan (Celebration different alms) and Salong Thammat (Preaching pitches Celebration). The research also examined the beliefs from the societies which were owner of Salong literaries works. The study was conducted by interviewing with 15 Ban-Nong-No villagers as divided into 3 groups, 5 villagers each a group of key informant, a group of Casual informants and a group of retaled in formants. Data were analy3ed using theory of present literary of work theory of functional structure, and Theory of belief. The research was conducted from 1 May 2010 to 30 November 2012

The results of the research were as follows :

1. For the technigues of presenting Salong literary works, in writing the preaching prose prosody was used. For the in technigues of story opening, a small port in fill Pali words was used. Then the passages were extended in Isan words. For the technigues of story developing at the beginning, it was extension of the small part which open the story to

be more clear. For the technique of the story developing in the middle part of the story, it was the description of contents, characters, and results of merit-making. For the technique of the story developing in the final part, the body of knowledge was summarized; audiences attained Dharma; and organized Jatakas. For the technique of the story ending, the name of the writer, the name of the book owner; wishes, wishes, date, an auspicious time of writing were told. For all of this writers used explanatory, descriptive writing style and preaching writing style.

2. For the religion and beliefs appearing Salong literary writing, the two religions found were Buddhism and Brahminism. For beliefs in Buddhism found the most were: the believers inclination, having intelligence, having good-looking personality; being the person with property, social ranks and dependents; being out of sins and deeds, being born to be gods/goddess; and happiness in nirvana. As for belief in Brahminism, only belief in inclination was found. The beliefs in Buddhism were those in the results of good deeds and bad deeds. Doing good deeds could cause happy body and happy mind. Doing bad deeds would cause sufferings. After Death the results of bad deeds could cause the dead to go to hell. In contrast, good deeds, after death the dead born to be gods/goddess in the heaven. There were the results of building preaching halls, cloisters, Buddha images, Tripitikas, shrine, and all different alms, and preaching pitches. According to the contents of the Salong literary works as mentioned.